

Laaja hyvinvointikertomus ja –suunnitelma 2023-2027

kv 21.09.2023 § 39

kh 19.06.2023 § 111

hy 14.06.2023 § 37

SIEVI
SIEVIN KUNTA

Miten hyvinvointikertomus ja –suunnitelma on laadittu

- Hyvinvointityöryhmä käynnisti hyvinvointikertomusprosessin kokouksessaan 23.8.2022
 - Prosessi päätettiin toteuttaa kahdessa osassa; ensin kertomusosa ja sitten suunnitelmaosa
- Elämänvaihtelyryhmät kokoontuivat ja keräsivät tietoa hyvinvointityöryhmän hyte-kuvasta poimimien otsikoiden alle
 - Elämänvaihtelyryhmät: lapsiasiainneuvosto, nuorten ohjaus- ja palveluverkosto + nuorisovaltuusto, kyläneuvosto ja vanhus- ja vammaisneuvosto

Hyvä arki ja elämä Pohjois-Pohjanmaalla:

Mitkä asiat vaikuttavat hyvinvointiini?

Ajatukset
tulevaisuudesta

Oppiminen ja
kasvu ihmisenä

Suhteet toisiin ihmisiin
ja mahdollisuus
osallistua
ja vaikuttaa

Mielen
hyvinvointi ja
mahdollisuus elää
omannäköistä
elämää

Fyysinen
terveys

Ruoka, liikunta,
lepo ja
muut elintavat

Kulttuurihyvinvointi
ja harrastukset

Asuminen,
ympäristö ja
luonto

Turvallisuus

Työ ja valmiudet
työelämään

Arjen
raha-asiat

**Tavoite: Koen, että minulla on
hyvä arki ja mielekäs elämä
– nyt ja tulevaisuudessa**

**Hyvinvointini on kokonaisuus,
joka muuttuu läpi elämän.
Toivon, että ymmärrät
ja kohtaat minut ihmisenä
etkä yksittäisen tarpeeni kautta.**

Huomioita

- Elämänvaihetyöryhmät ovat hyödyntäneet työskentelyssään THL:n minimitietosisältöä
- Vanhus- ja vammaisneuvosto on tarkastellut vammaisten näkökulmasta kaikki elämänvaiheet sekä kertomus- että suunnitelmaosiota työstettäessä

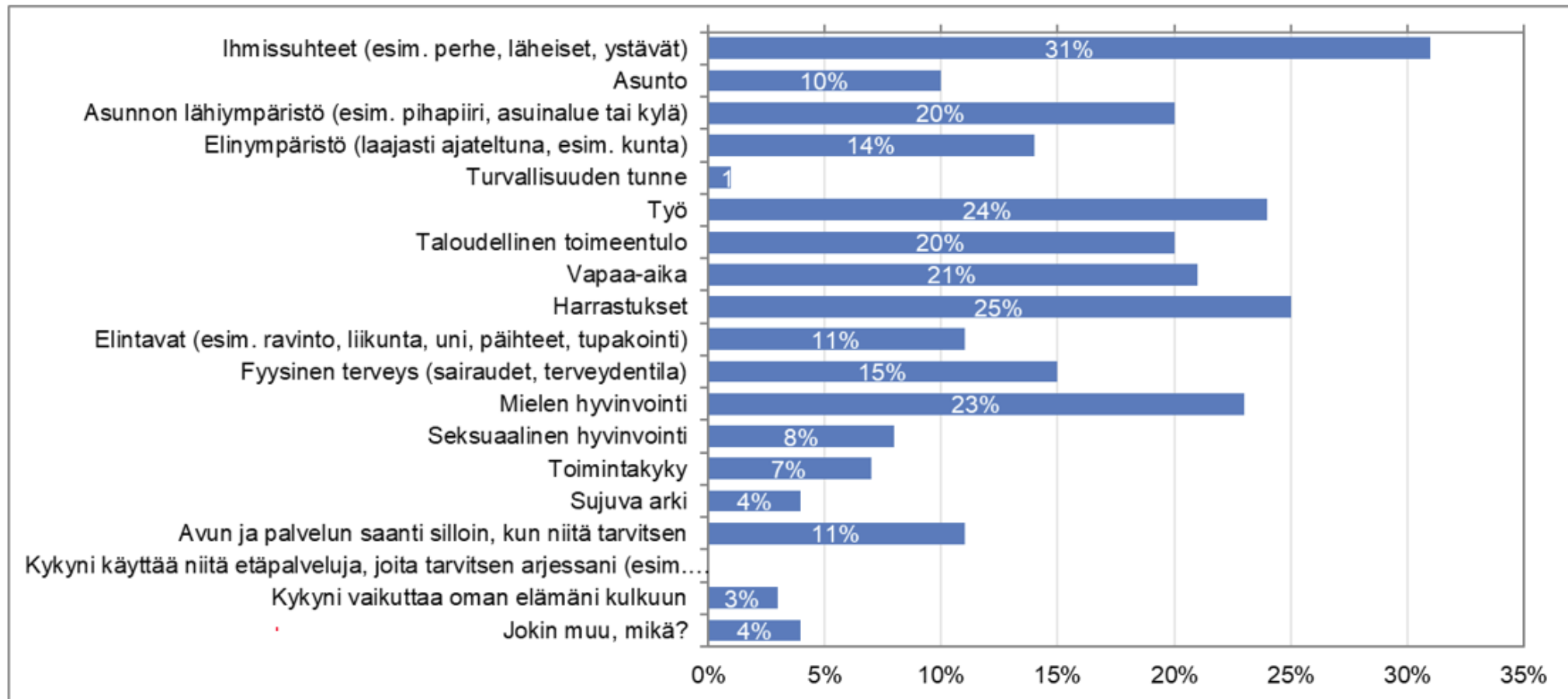

Kertomusosa

Sieviläisten arvio omasta elämästä

Elämän osa-alueet, joihin sieviläiset vastaajat kaipaavat pientä tai isoa muutosta

Lähde: Minun arkeni ja elämäni - kysely, kevät 2021

Vahvuudet ja haasteet: Oppiminen ja kasvu ihmisenä

Lapset ja lapsiperheet

- + Lapsirikas kunta syntyvyyden laskusta huolimatta
- + Varhaiskasvatukseen osallistumisprosentti on kasvanut noin 70%
- + Toimiva kouluverkko
- + Pienet Taito-luokat
- + Maksuton Vaka-kerho
- + Vaka-ryhmä
- + Hyvät ja monipuoliset varhaiskasvatuspalvelut
- + Varhaiserityisopetus
- Henkilökohtaisen avustajan saanti kouluarkeen
- Jokaisella oikeus kouluarjessa pystyä kommunikoidaan toisten kanssa omalla tavallaan
- Erityislapsille tasa-arvoista kouluarkea oma ikäisten kanssa
- Vammaislaki tulee huomioida erityislapsen aamu- ja iltapäivä toiminnan maksuissa

Työikäiset

- + Ylivieskan seudun kansalaisopiston kurssitarjonta
- + Taito Keskipohjanmaan Käsityökeskus

Nuoret

- + Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua 8 ja 9. lk:n oppilaita, Sievi 9,6% (2019)
- + Opetuksen resurssit
- + Monialainen yhteistyö
- + Oma lukio
- + Jussinpekan koulurakennus
- + Oppilashuollon työntekijöiden pysyvyys
- Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä
- Resurssien kohdentaminen oikein
- Rakenteelliset muutokset
- Lukiokoulutuksen säilyminen

Ikäihmiset

- Puutteelliset digitaidot

Mitä Sievissä on jo tehty?

- Nepsy-tiimi
- Silmu-luokka
- Digi-tiimi
- TTJ 5 – tukea tuen järjestäjille - toimintamalli
- Koulupsyykkäripalvelut
- Lapset puheeksi- toimintamalli käytössä varhaiskasvatuksessa
- Voimaneito-ryhmät
- Varhaiskasvatuksen erityisopettaja
- Kolmiportaisen tuen malli käytössä varhaiskasvatuksesta toisen asteen opetukseen saakka

Vahvuudet ja haasteet: Suhteet toisiin ihmisiin ja mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa

Lapset ja lapsiperheet

- + Nuorisotalo Miitti
- + Tapa tehdä yhteistyötä monialaisesti; yhdistykset, kunta, srk
- Passiivisuus
- Kuntalaisille tuntematon vammaisneuvosto
- Kiusaamista esiintyy paljon
- Isovanhemmat kaipaavat tukea isovanhemmuuteen
- Äänestysaktiivisuus, kuntavaalit, srk-vaalit
- Ei hyödynnetä lasten ja nuorten mielipiteitä

Työikäiset

- + Monimuotoiset harrastusporukat
- + Aktiivinen kylätoiminta
- + Voimakkaat herätysliikkeet
- Kynnys lähteä vaikuttajaksi, on korkea

Nuoret

- + Keskusteluyhteys vanhemman kanssa
- + Kaveri, vähintään yksi ystävä
- + Nuorisovaltuusto
- + Nuorisotalo Miitti
- + Oppilashuollon työntekijöiden pysyvyys
- Passiivisuus osallistumisessa
- Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa 8. ja 9. lk:n oppilaista 5,9%
- Koulukiusaaminen on lisääntynyt 8. ja 9. lk:n oppilaiden keskuudessa
- Nuorisovaltuuston hyödyntämättä jättäminen
- Haikolankylän vapaaehtoistyön innottomuus/ei tunneta naapuria

Ikäihmiset

- + Pieni kunta
- + Tutut luottamushenkilöt
- + Kuntalaiskyselyt
- + Hyvät naapurisuhteet
- Kuntalaisille tuntematon vanhus- ja vammaisneuvosto
- Omaishoidon palvelut
- Yksinäisyys

Mitä Sievissä on jo tehty?

- Vanhempainillat
- Tukioppilastoiminta
- Nuorisovaltuusto
- Oppilaskuntatoiminta; alakoulut, yläkoulu, lukio
- Koulunuorisotyö
 - Välkkätoiminta Jussinpekan koululla
- Tukioppilastoiminta
- Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemiseksi
- Oppilaskuntatoiminta; alakoulut
- Matti Saviluoto-rahaston osallistava budjetointi
- Kamu-toimintamalli
- Koulunuorisotyöntekijän pitämät kaveritaitotunnit
- Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemiseksi
- Kuntalaisten vaikuttamiskanavat: kuntalaisaloite.fi,
- Lapsiasiainneuvoston WhatsApp- vastaanottajaryhmä
- Kysely Taitoluokan vanhemmille
- Pisara-puuttumisen toimintamalli varhaiskasvatuksessa kiusaamisen ehkäisemiseen
- Kyläneuvosto + muut vaikuttamistoimielimet esim. lapsiasiainneuvosto
- Kuntalaisaloite
- Vanhus- ja vammaisneuvosto

Vahvuudet ja haasteet: Asuminen, ympäristö ja luonto

Lapset ja lapsiperheet

- + Tukiverkot
- + Lähellä oleva luonto tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia
- Peruspalvelut saatavilla
- + Palveluihin pääsee lyhyellä jonottamisella
- + Kunnassa panostettu varhaisentuen palveluihin
- + Rakennettua asumisympäristöä on monipuolistettu: skeittiparkki, Puuhaparkki, urheilukenttä
- + Luontoreitit, laavut
- Tukiverkkojen puute
- Jaksamisen haasteet
- Yhden vanhemman perheiden arjen haasteet
- Esteettömyys
- Erikoispalvelujen puute
- Arvostuksen puute olemassa olevia palveluja kohtaan
- Terveyspalvelujen akuuttiajat saatavilla vain naapurikunnista
- Erityislasten perheiden vanhempien jaksamisen tukeminen
- Pyörätie kirkonkylä - Järvikylä/Leppälä

Työikäiset

- + Tietoliikenneyhteydet
- + Tonttitarjonta
- + Luonnonrauha, luontopolut
- + Luontoharrastukset lähellä
- + /- Metsäautotieverkosto
- Vuokra-asunnoista pulaa
- Reissutyöt haastaa perheitä

Nuoret

- + Peruspalvelut saatavilla
- + Hyvät tietoliikenneyhteydet
- Rungas ilkeivallan määrä
- Hiljaisesti hyväksytään huonoa käytöstä
- Erikoispalvelut puuttuvat kunnasta
- Joukkoliikenteen vähyys
- Koottu tieto joukkoliikennevuoroista puuttuu
- Arvostuksen puute olemassa olevia palveluja kohtaan

Ikäihmiset

- + Ikäihmisten tuetut asunnot ovat esteettömiä, nykyaikaisia ja turvallisia
- + Kotiin tarjottavat palvelut
- + Kutsutaksi
- + Valokuituverkko
- + Pienikunta
- + Naapuri/ystävä apu
- + Riittävät peruspalvelut
- + Yhdistysten/järjestöjen oma kohtaamispaikka Lusiina
- Yöllinen rauhattomuus (mopoilijat, autoilijat)
- Palveluiden lähellä ei riittävästi asuntoja
- Esteettömyys
- Pihojen auras
- Peruspalvelut puuttuvat
- Avun ja palvelun saaminen, kun niitä tarvitsee
- Kylätalkkari

Mitä Sievissä on jo tehty?

- Perhepalvelukeskus ry:n kotiapu, perhemiitti + perhepesä
- Matalankynnyksen mt-palvelut, koulupsykkari
- Yksin ei tarvitse pärjätä- esite
- Seurakunnan perhekerhot
- Perhepalvelukeskus ry:n kotiapu, perhemiitti + perhepesä
- Etsivä nuorisotyö
- Yksilö- ja starttivalmennus
- Starttiryhmä
- Aikalisätoiminta
- Diginurkka
- Työllisyyspalvelujen ohjuri-tapahtumat
- Varttuneen väen kerhot, srk
- Kenkien nastoituspalvelu Työkolmiolla
- Ikäihmisten palveluesite

Vahvuudet ja haasteet: Turvallisuus

Lapset ja lapsiperheet

- + Maaseutumainen asumisympäristö koetaan turvalliseksi
- + Koulukyydeissä huomioidaan turvallisuus esim. turvaton koulumatka sekä talvikyydit
- + Kattava pyörätieverkosto
- Heijastimen käyttö
- Perheväkivallan esiintyminen
- Pyörätie kirkonkylä-Järvikylä/Leppälä

Työikäiset

- + Sievi koetaan turvalliseksi paikaksi asua

Nuoret

- Ilkivaltaa runsaasti
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen haasteet
- Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikenne rikkomukset/1 000 asukasta 20,7%
- Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, 8. ja 9. lk:n oppilaista 4,3%
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, 5,9%

Ikäihmiset

- Turvattomuus liikkua kodin ulkopuolella (autolla kaahaajat)

Vahvuudet ja haasteet: Arjen raha-asiat

Lapset ja lapsiperheet

-Lapsiperheköyhyys

Nuoret

- Taloustaidot puutteelliset
- Pienituloisuusaste, lapsiperheköyhyys
- Toimeentulotukea saavien määrä
- Kohonneet elinkustannukset

Työikäiset

- Pienituloisuusaste, lapsiperheköyhyys
- Toimeentulotukea saavien määrä
- Kohonneet elinkustannukset

Ikäihmiset

- + Oma auto
- Pienet eläkkeet
- Pienet omaishoidontuet
- Energiakriisi

Mitä Sievissä on jo tehty?

- Myönnettävät avustukset ml. Kultala- ja Saviluoto-rahastot
- Hyvinvointialue on ottanut omaishoitajien asiat käsittelyyn ja heidän tuet nousevat
- Valtion tuki sähkölaskuihin

Vahvuudet ja haasteet: Työ ja valmiudet työelämään

Lapset ja lapsiperheet

+ Aikaisempaa useammin molemmat perheen huoltaja työssäkäyviä

Nuoret

- + 4H yrittäjäyys ja kerhonohjaajat
- + Kesätyöpaikkojen lkm
- + nuorille aikuisille työpaikkoja tarjolla
- Kesätyöpaikkojen vähyys (ensimmäinen kesätyöpaikka, 9lk)
- Korkeakoulutettujen harjoittelupaikat ja työpaikat puuttuvat
- työsuhteiden määräaikaisuus

Työikäiset

- + Työttömyysprosentti 7,9 (12/2022)
- + Sieviläisiä työttömiä työnhakijoita 154 (12/2022) (joista lomautettuja 21)
- +Työpaikkaomavaraisuus
- Matalapalkkaiset työpaikat
- Reissutyö haastaa perheitä
- Osaava työvoiman saatavuuden haasteet

Ikäihmiset

- Vapaaehtoistyö

Mitä Sievissä on jo tehty?

- Kesätyösetelit
- Kunnan ja srk:n kesätyöpaikat
- 4H yrittäjyysohjelma
- Jelppiverkon ja työllisyyspalvelujen yhdyspintatyö -> nuorten palkkatukityöllistäminen
- Työllisyyspalveluiden tarjoamat lähipalvelut
- Palkkatukityöllistäminen
- Työkolmion työpaja
- Vapaaehtoistoiminta, srk

Vahvuudet ja haasteet: Kulttuurihyvinvointi ja harrastukset

Lapset ja lapsiperheet

- + Matalankynnyksen harrastusmahdollisuuksia monipuolisesti koko kunnan alueella
- + Luonnon tarjoamat harrastusmahdollisuudet hyödynnetty
- + Sievi harrastaa – hankkeen tarjoamat harrastukset
- Passiivisuus harrastuksiin osallistumisessa
- Erytislästen harrastusmahdollisuudet
- Seuratoiminnan vähyys

Nuoret

- + Harrastavien nuorten määrä
- + Harrastusmahdollisuudet, myös kylillä
- + Nuorisotalo Miitin hyvät aukioloajat
- + Nuorille suunnatut reissut, tapahtumat, leirit
- Passiivisuus harrastuksiin osallistumisessa, kohtaanto-ongelma
- Nuorille aikuisille vähän harrastustarjontaa
- Nuorille vähän tarjolla urheiluseuratoimintaa
- Puuttuu harrastusmahdollisuuksia, esim. Ratsastus, seuratoiminta
- Kulttuuriharrastusten vähyys
- Tarjonta tuntematonta kuntalaisille

Työikäiset

- + Edullisia kulttuuripalveluja tarjolla
- + Metsästysseurat aktiivisia
- + Rauhanyhdistysten aktiivinen toiminta
- + Iltarasteja omassa kunnassa
- + Monitoimihalli
- + Hiihtoladut
- + Ulkojäät
- Passiivisuus osallistumisessa
- Toimijoiden puute

Ikäihmiset

- + Ohjatut kuntosaliryhmät
- + Yhdistysten järjestämä toiminta
- Kylien kävelyteiden kunto

Mitä Sievissä on jo tehty?

- Harrastusetsivä- toimintamalli
- Sievi harrastaa- hanke
- 4H:n kerhotoiminta
- Taito-keskus
- Musiikkiopiston tarjonta
- Kansalaisopiston tarjonta
- Kirjastopalvelut + kirjastoauto
Musiikkiopisto
- Sievin sisu, partio, metsästysseurat
- Koulujen kerhotoiminta
- Kirjastopalvelut + kirjastoauto
- Liikuntapalvelut

Vahvuudet ja haasteet: Ruoka, liikunta, lepo ja muut elintavat

Lapset ja lapsiperheet

- Energiajuomat
- Nuuska
- Päihteet yleensä, tupakka
- Ei syö aamupalaa joka arkiamu;
 - 8. ja 9. lk:n oppilaat 36,7%
 - Lukion 1. ja 2. lk:n oppilaat 33,9%
- Move-mittaustulokset
- Arkiliikunnan vähyys
- Liikkumisen polarisaatio
- Seuratoiminnan vähyys
- Mt- ja käytöshaasteiden vuoksi työkyvyttömiä lkm.
- Ahdistuksesta kärsivien määrä
- Hampaiden harjaaminen
- Ruoka, liikkuminen ja lepo – LP-keskusteluissa voitaisiin puuttua
- Osa alakoululaisista ei syö kouluruokaa

Nuoret

- + Kouluruokaan ollaan tyytyväisiä
- Energiajuomat
- Nuuska
- Päihteet yleensä, tupakka
- Ei syö aamupalaa joka arkiamu;
 - 8. ja 9. lk:n oppilaat 36,7%
 - Lukion 1. ja 2. lk:n oppilaat 33,9%

Työikäiset

Ikäihmiset

- + Monipuoliset liikuntamahdollisuudet
- + Yhdistysten järjestämä toiminta
- Monipuolinen ruoka
- Energiakriisi
- Kylien kynkkäringit

Mitä Sievissä on jo tehty?

- Ehkäisevä päihdetyön toimintaohjelma; tunnit 5. luokan oppilaille
- Ksylitolpastillit varhaiskasvatuksessa ja alakoululaisilla
- Lapsiperheiden liikuntaneuvonta
- Perheliikunta
- Ehkäisevä päihdetyö
- Terveysvalistustunnit
- Elintapaneuvontaa nuorille ja työikäisille
 - Yhteistyötä myös työllisyyspalveluiden kanssa
- Laaja tarjonta liikuntaryhmiä (ml. matalan kynnyksen liikunta)
- Monipuoliset ja hyvät mahdollisuudet harrastaa liikuntaa

Vahvuudet ja haasteet: Mielen hyvinvointi ja mahdollisuus elää omannäköistä elämää

Lapset ja lapsiperheet

+ Omaan elämäänsä tyytyväisten määrä

Nuoret

- + Nuoret hakevat itse apua mielenterveyden tueksi
- Ahdistuksesta kärsivien määrä
- Mt- ja käytöshaasteiden vuoksi työkyvyttömien lkm.
- Mt-palveluihin pitkät jonot

Työikäiset

- + Sukujen tuki, yhteisöllisyys
- Ahdistuksesta kärsivien määrä
- Mt- ja käytöshaasteiden vuoksi työkyvyttömien lkm.
- Mt-palveluihin pitkät jonot

Ikäihmiset

- + Ohjatut kuntosaliryhmät
- Pitkäaikaissairaudet
- Henkinen hyvinvointi
- Erikoislääkärit

Mitä Sievissä on jo tehty?

- Huomaa hyvä- viikko
- Kamu-toimintamalli
- Koulunuorisotyöntekijän pitämät kaveritaitotunnit
- Välituntiliikuttajatoiminta alakoululla
- Matalankynnyksen mt-palvelut, koulupsyykkari
- Kehitysvammaisten valtakunnallinen viikko
- Hyvinvointipäivä Jussinpekan koululla
- Koulunuorisotyöntekijän pitämät kaveritaitotunnit
- Et ole yksin- esite
- Kysynnän kasvaessa lisätyt ikäihmisten kuntosaliryhmät
- Vanhustenviikko
- Liikuntavälineiden lainaaminen kirjastosta

Vahvuudet ja haasteet: Fyysinen terveys

Lapset ja lapsiperheet

- Move-mittaustulokset
- Arkiliikunnan vähyys
- Liikkumisen polarisaatio
- Mt- ja käytöshaasteiden vuoksi työkyvyttömiä lkm.
- Ahdistuksesta kärsivien määrä
- Hampaiden harjaaminen
- Seuratoiminnan vähyys

Nuoret

Omaan elämäänsä tyytyväisten määrä

- Move-mittaustulokset
- Arkiliikunnan vähyys
- Liikkumisen polarisaatio
- Hampaiden harjaaminen

Työikäiset

Ikäihmiset

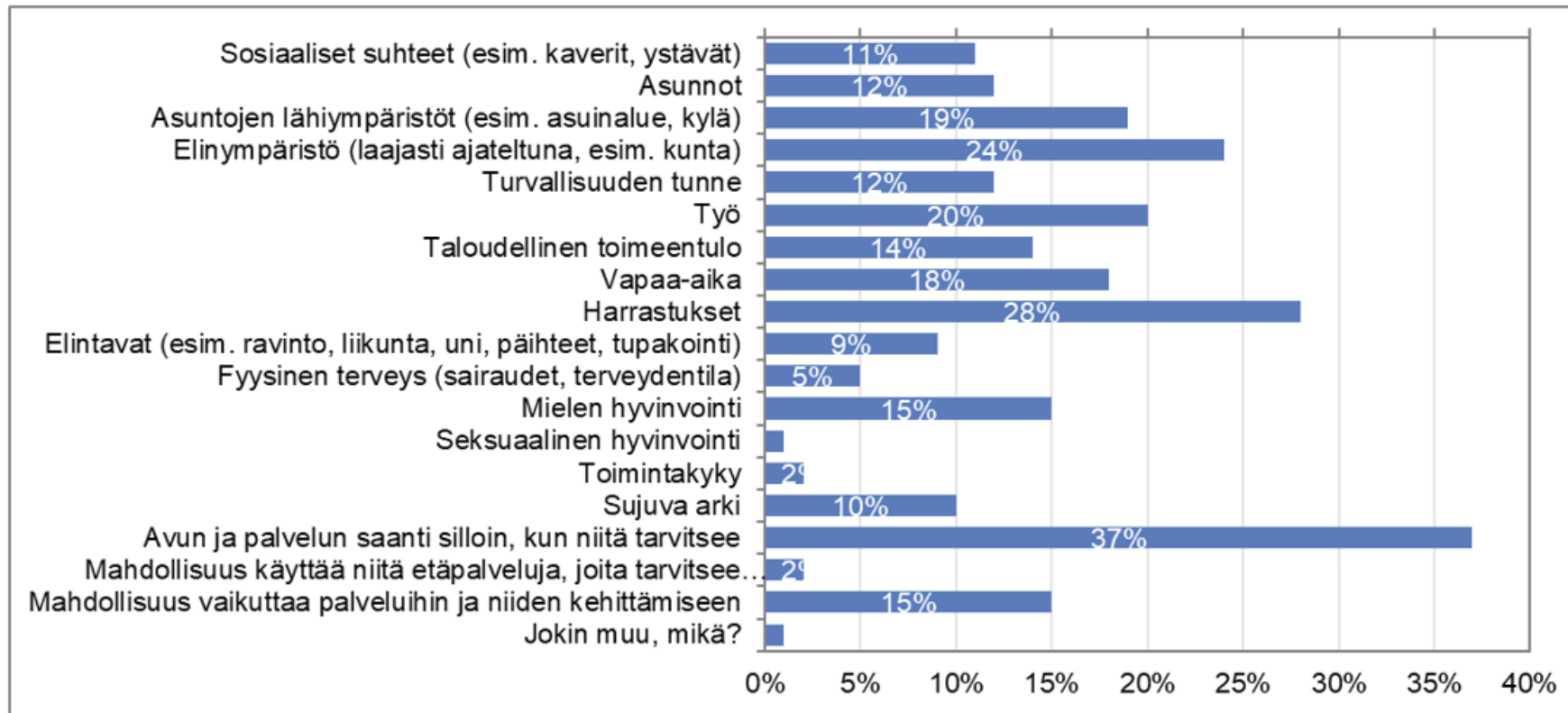
Mitä Sievissä on jo tehty?

- Hyvinvointipäivä Jussinpekan koululla
- Välituntiliikuttajatoiminta alakoululla
- Perheliikuntaneuvonta
- Perheliikuntalauantait (HML- hanke)
- Elintapaneuvontaa nuorille ja nuorille aikuisille
- Liikuntavälineiden lainaaminen kirjastosta
- Perusopetuksessa lv. 2023-2024 painopistealueena arkiliikunta
- Elintapaneuvontaa työkäisille
 - Yhteistyötä myös työllisyyspalveluiden kanssa
- Laaja tarjonta liikuntaryhmiä (ml. matalan kynnyksen liikunta)

Miten hyvinvointikertomus ja –suunnitelma on laadittu

- Tammikuussa 2023 hyvinvointityöryhmä tutustui tuotoksiin ja pyysi elämänvaihteryhmiltä 3-5 nostoa painopisteistä
- Elämänvaihteryhmät koostivat tiivistelmän:
 - Asiat, jotka haluamme säilyttää
 - Asiat, joihin haluamme muutosta

Kunnan asukkaiden hyvinvointi: sieviläisten mielestä tulevina vuosina tulisi panostaa

ASIAT, JOTKA HALUAMME SÄILYTTÄÄ

Lapset ja lapsiperheet

1. Sievissä on laadukkaat peruspalvelut.
2. Koulupsyykkaritoiminta
3. Monipuoliset liikunta ja vapaa-ajanmahdollisuudet
4. Perheiden kohtaamispaikat + muu kolmannen sektorin toiminta
5. Positiivinen pedagogiikka, huomaa hyvä- toimintamallien säilyttäminen

Työikäiset

1. Liikuntamahdollisuudet
2. Puhdas luonto lähellä - luontoharrastusmahdollisuudet
3. Käsityökeskus
4. Metsästysharrastuksen edellytysten säilyttäminen

Nuoret

1. Nuoret ovat avoimia, ystävällisiä ja keskustelevia
2. Suurella osalla nuorista on ystävä
3. Harrastusmahdollisuuksia on monipuolisesti. Koulujen loma-ajoille on hyvin ohjelmatarjontaa.
4. Oma laadukas lukio.
5. Ilmainen opiskelijakortti, Slice.
6. Miitti tärkeä paikka.

Ikäihmiset

1. Ohjatut kuntosaliryhmät
2. Yhdistysten tapahtumat
3. Naapuriapu
4. Luonto lähellä

ASIAT, JOTKA OVAT HUONOSTI TAI JOITA HALUAMME MUUTTAA

Lapset ja lapsiperheet

1. Kiusaamisen ja väkivallan esiintyminen
2. Lapsilla on vaikea saada kyytiä harrastuksiin tai harrastuksista kotiin.
3. Vanhemmuus kaipaa tukea
4. Kehitysvammaisilla lapsilla ei ole riittävästi harrastusmahdollisuuksia
5. Tuntematon vammaisneuvosto
6. Esteettömyys

Työikäiset

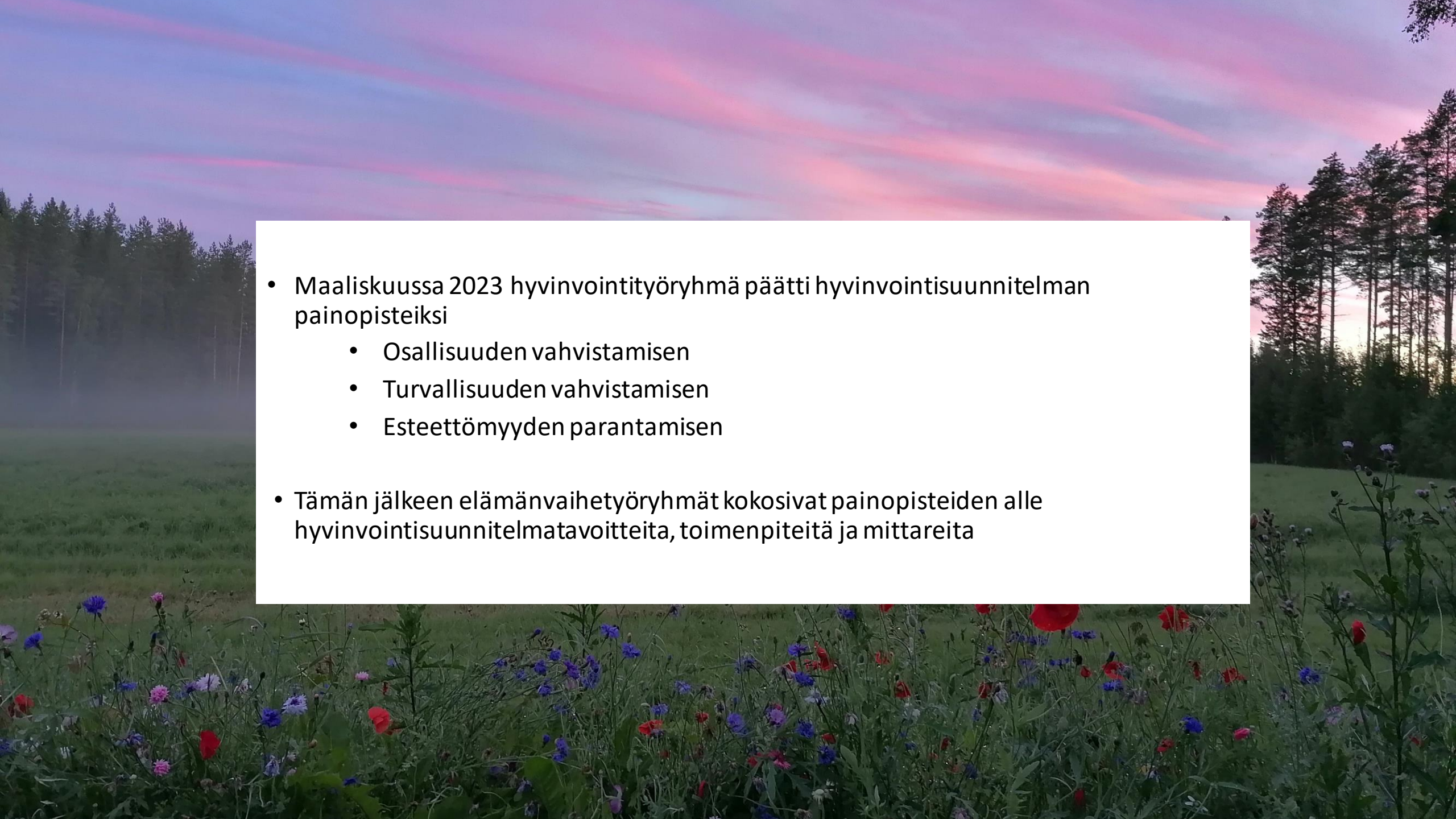
1. Viihtyisä kohtaamispaikka puuttuu
2. Yhdessä tekemistä ei ole tarpeeksi
3. Tiedonkulkua parannettava, tietoisuutta palveluista ja mahdollisuuksista liian vähän.
4. Esteettömyys

Nuoret

1. Nuoret tupakoivat aikaisempaa enemmän, nuuskan käyttö lisääntynyt.
2. Koulupoissaolot sekä koulua käymättömyys lisääntynyt
3. Nuoret kantavat vastuuta aikaisempaa huonommin
4. Nuoret tekevät paljon ilkivaltaa
5. Koulukyytien hyödyntäminen harrastamisen mahdollistajaksi.
6. 2.asteen opiskelijoille oma tila missä viettää aikaa.
7. 2.asteen opiskelijoille edullisten liikuntamahdollisuuksien lisääminen. (kuntosali, monarin vuokraus)
8. Henkilökunnassa vaihtuvuutta. esim. psyykkarille pitkät jonot.
9. Esteettömyys

Ikäihmiset

1. Esteettömyys
2. Kylätalkkari/pihatyöt
3. Tuntematon vanhusneuvosto
4. Monet sieviläisistä ikäihmisistä ovat yksinäisiä
5. Päiväkeskus

-
- Maaliskuussa 2023 hyvinvointityöryhmä päätti hyvinvointisuunnitelman painopisteiksi
 - Osallisuuden vahvistamisen
 - Turvallisuuden vahvistamisen
 - Esteettömyyden parantamisen
 - Tämän jälkeen elämänvaihteryhmät kokosivat painopisteiden alle hyvinvointisuunnitelmataavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita

Sievin ja
kiehtovin
kuntatarina
2025

Ihmisläheinen,
hyvinvoiva ja
innovatiivinen kunta,
joka tarjoaa laadukkaat
peruspalvelut.

Rohkeasti
kehittyvä
Sievi

ROHKEUS

POSITIIVISUUS

AVARAKATSEISUUS

IHMISLÄHEISYYS

Yhteisöllisesti ja
välittäen

Hyvinvoivat
kuntalaiset ja
onnelliset perheet

Elinvoimaiset
ja kehittyvät
yritykset

Vastuullinen
talous

Itsenäinen Sievi
maailmankartalle

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia

PALVELULUPAUS

Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus
– yhdessä tehden

ARVOT – HYVINVOINTIALUEEN TÄHDET

Näemme **ihmisen**

Kohtaamme **ammattitaidolla**

Edelläkävijänä **vaikuttavuudessa**

PAINOPISTEET JA STRATEGISET PERIAATTEET

Ihmistä varten

1. Osallisuus, varhainen tuki sekä omaehtoinen terveyden ja hyvinvoinnin parantaminen painottuvat.
2. Palvelut ovat tarpeenmukaiset ja lähellä monin eri tavoin.
3. Palvelujärjestelmä on yhteen sovitettu.

Parhaat osaajat

7. Henkilöstö osallistuu ja kehittää vaikuttavaa toimintaa.
8. Hyvinvointialue on arvostettu työnantaja ja kouluttaja.
9. Johtaminen tukee henkilöstön työhyvinvointia ja osaamisen kehittämistä.

Vaikuttavasti yhdessä

4. Ennaltaehkäisevät ja perustason palvelut vahvistuvat.
5. Palvelujen verkostoa uudistetaan yhteistyössä kuntien, yritysten ja järjestöjen kanssa.
6. Kustannuskehitys vastaa rahoitusta.

Rohkeasti uutta

10. Johtamis- ja toimintamallit uudistuvat.
11. Tieto, tutkimus ja käytännön kokeilut ohjaavat kohti vaikuttavia toimintamalleja.
12. Uudistaminen kuuluu kaikille.

HYTE-TYÖRYHMÄ
kokouksessaan 29.3.2023

Painopisteet, joihin seuraavan neljän vuoden aikana keskitymme

- **Osallisuuden vahvistaminen:**
 - Hyte-työryhmä keskusteli tämän painopisteen kohdalla: Lusiinan kehittäminen, kirjaston tilojen kehittäminen, kyläyhdistysten toiminta (juttutuvat), toimintaa nuorille aikuisille, vanhus- ja vammaisneuvoston tunnetuksi tekeminen, yksinäisyyden vähentäminen, kuntalaisten oman aktiivisuuden vahvistaminen, kotoutuminen
- **Turvallisuuden vahvistaminen:**
 - Hyte-työryhmä keskusteli tämän painopisteen kohdalla: väkivallan ehkäisy, perheväkivallan ehkäisy, koulukiusaaminen, liikennekäyttäytyminen, positiivinen pedagogiikka
- **Esteettömyyden parantaminen:**
 - Hyte-työryhmä keskusteli tämän painopisteen kohdalla: fyysinen (rakennukset), digitaalinen, kielellinen, esteettömät luontokohteet, harrastuskyydit, tiedottaminen

Hyvinvointisuunnitelma

- Hyvinvointityöryhmä on käsitellyt suunnitelmaosion kokouksessaan 24.5.2023
 - suhde kuntastrategiaan
 - yhtymäkohdat Pohteen strategiaan
- Pohde on työstänyt samaan aikaan omaa hyvinvointikertomustaan ja -suunnitelmaa
 - suunnitelmaosassa on hyödynnetty yhdyspintaa

Kaikki elämänvaiheet

PAINOPISTE	TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARIT
Esteettömyyden parantaminen	Rakennetun ympäristön esteettömyys paranee	Ammattilaisten, luottamushenkilöiden ja järjestötoimijoiden osaamisen vahvistaminen esteettömyyden huomioimisessa.	Kunta	Koulutuksiin osallistuneiden määrä
		Esteettömyyden erikoistason ja perustasojen määrittäminen kuntaan.	Tekninen toimi	Määrittäminen valmistunut, kyllä/ei
		Esteettömyyskävelyn toteuttaminen	Vanhus- ja vammaisneuvosto	Esteettömyyskävely toteutunut, kyllä/ei
		Vanhus- ja vammaisneuvoston osallistaminen rakennus- ja korjauskohteiden suunnittelussa	Tekninen toimi	Lausuntopyyntöjen tms. lukumäärä
	Palvelujen esteetön saatavuus paranee	Ammattilaisten osaaminen selkokielen tekstin tuottamisessa lisääntyy	kunta järjestöt seurakunta	Selkokielen tekstien yleistäminen Koulutuksiin osallistuneiden määrä
		POPDigi hoitotakuu- hanke palvelutarjottimen kehittämisessä mukana oleminen	kunta	Hankesuunnitelman mukainen eteneminen toteutuu Sievissä
		Digiopastuksen tarjoaminen eri kohderyhmille (ml. kehitysvammaiset), järjestöyhteistyön tiivistäminen (Alva-verkosto)	Kunta järjestöt	Toteutuneiden digiopastustuntien lukumäärä
		Sievin kunnan nettisivujen saavutettavuus kaikille, myös näkövammaisille	Kunta	Saavutettavat nettisivut

Kaikki elämänvaiheet

PAINOPISTE	TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARIT
Esteettömyyden parantaminen	Sieviläisille yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia liikuntamahdollisuuksia soveltavaa liikuntaa lisäämällä.	Liikuntamahdollisuuksia myös soveltavaa liikuntaa tarvitseville henkilöille Alueelliseen yhteistyöhön osallistuminen	Kunta Pohde	Soveltava liikunta on vakiintunut osa kunnan ja hyvinvointialueen palvelutarjontaa

Lapset ja lapsiperheet

PAINOPISTE	TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHOT	MITTARIT
Osallisuuden vahvistaminen	Useammat sieviläiset perheet osallistuvat	Perheille suunnattuja tapahtumia, ryhmiä järjestetään monipuolisesti ja esteettömästi	järjestöt kunta seurakunta Pohde	<ul style="list-style-type: none"> tapahtumien lkm osallistuneiden perheiden lkm
		Lapsiperheiden liikuntaneuvonta juurtuu osaksi palvelutarjontaa	Hyvinvointitoimi/Hyvällä mielellä liikkumaan -hanke	<ul style="list-style-type: none"> Liikuntaneuvonta on osa kunnan palvelutarjontaa hankkeen päätyttyä
		Sievi harrastaa -hanke tarjoaa kerhotoimintaa myös erityislapsen huomioiden. Kaikille koulukuljetuksessa oleville koululaisille mahdollistetaan kyyti hankkeen harrastuksesta kotiin.	hyvinvointitoimi sivistystoimi	<ul style="list-style-type: none"> Harrastustarjonnan määrä ja monipuolisuus Erityisintuen oppilaille tarjolla olevien harrastusten lkm Harrastuksiin osallistuneiden lasten lukumäärä
Turvallisuuden vahvistaminen	Perheiden voimavarat ja arjen sujuvuus lisääntyvät	Perhepolku –toimintamallin tutuksi tekeminen ja käyttöönotto eri toimijoiden kesken. Ammattilaisia koulutetaan toimintamallin hyödyntämiseen.	sivistystoimi järjestöt hyvinvointitoimi seurakunta Pohde	<ul style="list-style-type: none"> Ennaltaehkäisevien ja korjaavien palvelujen käytön suhde paranee sijoitettujen lasten lkm Perhepolku koulutuksen käyneiden lukumäärä
	Kiusaamisen ja väkivallan esiintyminen vähenee	Laajasti eri toimijat ottavat käyttöönsä Pesarapuuttumisen mallin. Ammattilaisia koulutetaan toimintamallin käyttämiseen.	sivistystoimi järjestöt hyvinvointitoimi seurakunta Pohde	<ul style="list-style-type: none"> Kouluterveyskysely; kiusaamisen kokeminen ja perheväkivalta Koulutuksen käyneiden lukumäärä Toimintamallin esittelytilaisuuksien lukumäärä

Pohjois pohjalaisen nuoren hyvinvointi

Minä, pohjois pohjalainen ihminen, voin hyvin silloin, kun löen eläväni hyvää arkea ja mielekkästä elämästä.

Hyvinvointini vaikuttavat jokapäiväiset arjen tarpeeni, askareeni, ystäväni ja ympäristöni, joissa alan ja toimin. Oma toimintani ja arjen valintani vaikuttavat omaan, läheisten ja tulevien sukupolven hyvinvointiin.

Toivon tulevani kuulluksi, nähdyksi, hyväksytyksi ja ymmärretyksi ihmisenä enkä yksittäisten tarpeiden kautta.

Pohjois pohjalaisen nuoren aikuisen hyvinvointi

Minä, pohjois pohjalainen ihminen, voin hyvin silloin, kun löen eläväni hyvää arkea ja mielekkästä elämästä.

Hyvinvointini vaikuttavat jokapäiväiset arjen tarpeeni, askareeni, ystäväni ja ympäristöni, joissa alan ja toimin. Oma toimintani ja arjen valintani vaikuttavat omaan, läheisten ja tulevien sukupolven hyvinvointiin.

Toivon tulevani kuulluksi, nähdyksi, hyväksytyksi ja ymmärretyksi ihmisenä enkä yksittäisten tarpeiden kautta.

Nuoret ja nuoret aikuiset 1/2

PAINOPISTE	TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHOT	MITTARIT
Turvallisuuden vahvistaminen	Kehitämme nuorten kanssa yhdessä turvallista ja viihtyisää fyysistä, digitaalista ja sosiaalista kasvuympäristöä.	Vahvistamme ammattilaisten ehkäisevän päihdetyön osaamista.	Sivistystoimi Hyvinvointitoimi seurakunta järjestöt	EPT-koulutusten käyneiden lkm Järjestettyjen koulutusten/tilaisuuksien lkm
		Ehkäisevän päihdetyön osaaja-koulutus (Ehyt ry.)		
		Tuodaan aktiivisesti ja monikanavaisesti esiin nuorten osaamista ja onnistumisia. Lisätään positiivista viestintää siviiläisistä nuorista.	Hyvinvointitoimi Sivistystoimi seurakunta järjestöt	Lehtijuttujen ja some-päivitysten lkm
		Vahvistetaan hyvän huomaamista.		
		Tarjoamme koulutusta, tietoa ja opastusta hyvien sometaitojen omaksumisessa. Tuemme digilukutaidon kehittämisessä.	Sivistystoimi Hyvinvointitoimi	Koulutusten, tilaisuuksien, teemapäivien yms. lkm
		Tuetaan nuoria järjestämään toimintaa nuorille	Järjestöt Hyvinvointitoimi	Tapahtumien lkm
		Yhteisten pelisääntöjen luominen häiriökäyttäytymisen ehkäisemiseksi; Oo ihmisiksi -malli	Hyvinvointitoimi Sivistystoimi Seurakunta järjestöt	Valmis toimintamalli

Pohjois pohjalaisen nuoren hyvinvointi

Minä, pohjois pohjalainen ihminen, voin hyvin silloin, kun teen elämäni hyvää arkea ja mielekästä elämää.

Hyvinvointini vaikuttavat jokapäiväiset arjen tarpeeni, uskareeni, ystäväni ja ympäristöt, joissa alan ja toimin. Oma toimintani ja arjen valintani vaikuttavat omaan, läheisten ja tulevien sukupolven hyvinvointiin.

Toivon tulevani kuuluttuksi, nähdyksi, hyväksytyksi ja ymmärretyksi ihmisenä enkä yksittäisten tarpeiden kautta.

Pohjois pohjalaisen nuoren aikuisen hyvinvointi

Minä, pohjois pohjalainen ihminen, voin hyvin silloin, kun teen elämäni hyvää arkea ja mielekästä elämää.

Hyvinvointini vaikuttavat jokapäiväiset arjen tarpeeni, uskareeni, ystäväni ja ympäristöt, joissa alan ja toimin. Oma toimintani ja arjen valintani vaikuttavat omaan, läheisten ja tulevien sukupolven hyvinvointiin.

Toivon tulevani kuuluttuksi, nähdyksi, hyväksytyksi ja ymmärretyksi ihmisenä enkä yksittäisten tarpeiden kautta.

Nuoret ja nuoret aikuiset 2/2

PAINOPISTE	TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHOT	MITTARIT
Osallisuuden vahvistaminen	Tuemme aktiivisesti nuorten itsetunnon sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistumista Ehkäistään yksinäisyyttä ja syrjäytymistä aktiivisesti	Tarjotaan tietoa mielenterveyteen vaikuttavista tekijöistä. Tarjotaan mielekästä tekemistä ja mahdollisuus kuulua joukkoon.	Hyvinvointitoimi Sivistystoimi järjestöt seurakunta	Infotilaisuuksien, teemapäivien tms. lkm, tapahtumien ja vertaisryhmien tms. lkm
		Bussikyytien hyödyntäminen harrastamisen mahdollistamiseksi. Alle 18-v ilmainen joukkoliikenne, kampanjapäivä: matkusta ilmaiseksi bussilla, tuki harrastuskyyteihin joukkoliikenteellä. Koulukyytien hyödyntäminen kaverikyläilyissä	Kunta Sivistystoimi	Valmis toimintamalli. Toteutunut kampanja kyllä/ei. Valmis toimintamalli.
		Tarjotaan erilaisia matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja. Erityisesti huomioidaan 2. asteen opiskelijat.	Hyvinvointitoimi Tekninen toimi Järjestöt seurakunta	Toteutuneiden kohtaamispaikkojen lkm.
Turvallisuuden vahvistaminen	Tuemme nuoria omaksumaamaan terveelliset elintavat €	Nuorille on tarjolla liikuntaneuvontaa. Kehitetään elintapaohjausta yhteistyössä Pohteen kanssa.	Hyvinvointitoimi	Liikuntaneuvonnan toteutuminen Liikuntaneuvontaan osallistuneiden lkm

Pohjoispohjalaisen ikäihmisen hyvinvointi

Minä, pohjoispohjalainen ihminen, voin hyvin silloin, kun koen eläväni hyvää arkea ja mielekästä elämää.

Hyvinvointini vaikuttavat jokapäiväiset arjen tarpeeni, aikareeni, yhteisöni ja ympäristöni, jossa elän ja toimin. Oma toimintani ja arjen valitsemi vaikuttavat omaan, läheisteni ja tulevien sukupolken hyvinvointiin.

Toivon huoleksi huolluksi, nähtäväksi, hyväksytyksi ja ymmärretyksi ihmisensä eikä yksittäisten tarpeiden kautta.

Ikäihmiset 1/2

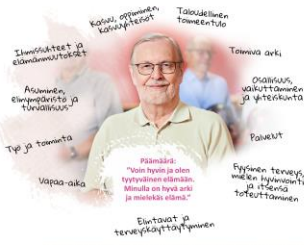
PAINOPISTE	TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHOT	MITTARIT
Turvallisuuden edistäminen	Ikäihmisten kaatumistapaturmien ehkäiseminen (Pohde) €	Ikäihmisten kenkien nastoittaminen Monipuolisen matalankynnyksen liikuntatarjonnan kehittäminen ja turvaaminen Kulkuväylien esteettömästä ja laadukkaasta ympärivuotisesta kunnossapidosta huolehtiminen, lenkkipenkkien lisääminen Kokeilu ikäihmisten aurasavustuksen käyttöönotosta Tiedotetaan ja jaetaan materiaalia kaatumisen ehkäisemisestä Osallistuminen Kaatumisen ehkäisy - teemaviikkoon (vko 42)	Kunta Pohde järjestöt	Nastoitettujen kenkien lukumäärä

Pohjoispohjalaisen ikäihmisen hyvinvointi

Minä, pohjoispohjalainen ihminen, voin hyvin silloin, kun koen eläväni hyvää arkea ja mielekästä elämää.

Hyvinvointini vaikuttavat jokapäiväiset arjen tarpeeni, aikareeni, yhteisöni ja ympäristöni, jossa elän ja toimin. Omaa toimintani ja arjen valitsemi vaikuttavat omaan, läheisten ja tulevien sukupolven hyvinvointiin.

Toivon tulevani kuulluksi, nähdyksi, hyväksytyksi ja ymmärretyksi ihmisinä erä yksilöllisten tarpeiden kautta.

Ikäihmiset 2/2

PAINOPISTE	TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHOT	MITTARIT
Osallisuuden vahvistaminen	Päivätoiminnan käynnistyminen Lusiinassa	Aloite Pohteelle päiväkeskustoiminnasta Yhteistyön käynnistäminen Pohteen kanssa	Pohde seurakunta järjestöt kunta	Päiväkeskustoiminnan käynnistyminen
	Yksinäisyydestä yhteisöllisyyteen	Olemassa olevan toiminnan tukeminen, esim. Kynkkärinki Vertaistukitoiminnan edistäminen Kohtaamispaikkojen ja –toiminnan kehittäminen Yhteisöasumisen kehittäminen	Yhdistykset/järjestöt Kunta Seurakunta Kyläyhdistykset Kyläneuvosto	Vastuutahojen kanssa yhteinen kokoontuminen kerran vuodessa syksyisin. Kunta kutsuu koolle. Vertaistukiryhmien määrä Yhteisöasuntojen lukumäärä
	Vanhus- ja vammaisneuvoston tunnetuksi tekeminen	Esite neuvostosta Kyselyt/Lehtijutut Vaikuttamistoimielimen roolin vahvistaminen	Vanhus- ja vammaisneuvosto Kunta	Valmis esite Tehtyjä kyselyitä ja lehtijuttuja Pyydettyjen ja annettujen lausuntojen tms. lkm
	Kylätalkkari	Kartoitetaan mahdollisuuksia kylätalkkaritoiminnan käynnistämiseksi	Yhdistykset/järjestöt Kyläyhdistykset	Kylätalkkari toiminnan käynnistyminen